

Anmeldelse:

Mikrofonkåde unge

på den anden side Sundet

Af Flemming Røgilds

Fredrik Strage
MIKROFONKÅT,
360 sider. Atlas, 2001.

DAG er det muligt for hiphopere i så forskellige miljøer som Osaka, Brooklyn, Warszawa og Malmø at anvende beats, tekster, billeder og spraydåser for at udtrykke sig og berette om, hvordan de lever.

Den allestedsnærværende kulturanalytiker Ove Sernhede skriver i *Ungdomskulturen och De Andra*, at den globale fascination af alt, der er sort, amerikansk og ghetto ikke bare har noget at gøre med eksotisme og halvracistisk mytedannelse omkring den sorte mand. Han skriver i stedet om "de afroamerikanske kulturers overførbarehed" og om hvor let det er for identitetssøgende teenagere at forholde sig til de sorte slavers historie, således at afroamerikanernes kamp mod rodløshed, forvirring og selvhad kan overtages af og give støtte til unge mennesker i hele verden. Det kan man læse om i *Mikrofonkåt*, en ny svensk bog om hiphop af journalisten Fredrik Strage. Den handler om mikrofonkåde unge mennesker. Nogle af dem sælger i tusindvis af plader, andre er på bistand; nogle af dem har netop skrevet deres første sang og andre er i færd med et come back; nogle af dem vil lave samfundet om og andre drømmer mest om sex, luksus og en pladekontrakt. Hvad, de er fælles om, er imidlertid Det nye Sverige, de er i færd med at skabe, så det er først og fremmest dette billede af folkhemmet, der forandres nedefra af en gruppe normale unormale unge med så besynderlige navne som Latin Kings, Petter, Feven, Loop Troop, Big Fred, ADL, Fattaru, Ken, Timbuktu, Kashal-T, Mobbade Barn med Automatvapen, Infinite Mass, Leila K og Glacius the ICY, bogen til syvende og sidst handler om.

Men det betyder ikke, at racismen forsvinder, fordi man lytter til sort musik.

I kapitlet *Wiggers*, et begreb, der refererer til unge hvide teenagedrenge identifikation med samtidig sort ghettokultur og som med en reference til Norman Mailer kan oversættes til *white niggers*,

fortæller Fredrik Strage om, hvorledes et dusin veluddannede unge en junaften mødes til en middag i ffistermalm i Stockholm. En af dem er en sort kvinde, der er fulgt med en ven til festen, men ellers ikke kender de andre. Hun befinder sig dog godt i selskabet. Lauryn Hill lyder fra højtalerne, og velkomstsangriaen er bare perfekt. Da forretten bliver serveret, opdager hun, at hun ikke har fået bestik. Hun smiler venligt til værten og spørger, om han ikke kan give hende et, hvorefter han svarer: Det behøves vel ikke. Aber spiser vel ikke med kniv og gaffel. Tre uger tidligere sidder nogle unge i den samme bydel og ser på TV, mens de drikker nogle øl. En af dem er Rocky, en ung sort webdesigner fra New York. Han er en dygtig freestylrapper og er i Stockholm for at besøge sin svenske veninde Sofia. Sent på aftenen ringer det på døren, og en gruppe unge hvide hiphopere kommer ind i lejligheden. Rocky sidder stadigvæk og zapper mellem kanalerne, da en af de unge synker ned i sofaen ved siden af ham. Han smiler overlegent til Rocky, åbner en øl og siger: "Pass the remote, beeatch".

Fredrik Strage siger om disse eksempler, at han ikke har taget dem med for at give en kritik af de hvide overklasseunge fra netop den del af Stockholm, men for at sige at der selv blandt de mest overspændte hvide rapfans, de såkaldte wiggers, kan være en tendens til, at de behandler deres sorte brødre med en attitude, der ikke bare er højrøvet, men også tangerer racisme, fordi de er så optagne af deres egen *realness*, som han så rammende udtrykker det. Men, fortsætter han, Sverige er i dag fyldt med teenagere, der klæder sig i sort, amerikansk mode; taler sort, amerikansk slang og fantaserer om den sorte, amerikanske ghetto. Der er dog ingen af dem, der erkender, at de er sorte. Det gør ingen ægte wiggers. De kan måske gå så vidt som til at indrømme, at de er hiphopere, men det er langt mere almindeligt, at de siger, at det, de beskæftiger sig med, er helt naturligt, som om de slet ikke har valgt en anderledes livsstil. De ræsonerer som Quentin Tarantino, da han, efter at have instrueret *Jackie Brown*, blev anklaget for at være en wigger, hvortil han svarede: *It's not so much that I'd like to be black. There's a part of me that really is black*".

De fleste svenske wiggers befinder sig dog langt fra den afroamerikanske livsstil, som de efteraber. Af samme grund bliver den både me-

re eksotisk og mindre kontroversiel (eftersom deres forældre ikke forstår en skid af klæderne, musikken eller sproget), Og da der heller ikke findes nogen større sort befolkning i Sverige, som kan blive irriteret over, at de forsøger at kopiere deres kultur, så lever de svenske wiggers et liv uden større bekymringer, uanset om de er jazzfreaks, rastaer eller hiphopere.

Hvad gør den sorte livsstil så tillukkende?

Svaret varierer fra wigger til wigger, eftersom de projicerer deres egne ønsker og behov over på de sorte. Wiggers leder efter dans, klæder, poesi, sex, spænding, stoffer, musik, tro på Gud, vold, skønhed, coolness, fremmedgørelse, selvtillid, syndernes forladelse og en hel masse andre egenskaber, som har én ting tilfælles: at de rummer en mulighed for at flygte fra en kedelig tilværelse. Og sådan har det været lige siden Rosseaus tanker om den ædle vilde til 50ernes beatnicks og hipsters, der med Norman Mailer i spidsen idealiserede de sorte. Netop fordi de sorte var dømt til at leve et liv som marginaliserede, besad de ifølge Mailer et helt anderledes centralnervesystem, der gjorde dem i stand til at leve i nuet. Mailer var overbevist om, at wiggerismen i form af de hvide negre, nihilismen, jazzen og promiskuiteten indeholdt frøen til en revolution. Eller som journalisten Waiter Hughes skriver i *The Empire of the Beat* i Andrew Ross' og Tricia Rose's popantologi *Microphone Fiends: Youth Music and Youth Culture*: *Minority status can free us from being trapped in miserable white, straight, Christian enclaves*. Så det handler egentlig ikke om at være sort, men om ikke at blive en del af establishment. Den største forskel mellem 50ernes hipsters og 90ernes hiphopere er da også, at interessen for og tilegnelsen af de sortes kultur ikke længere er et undergrundsfænomen. Man tager ikke afstand fra samfundet ved at gå i baggy-bukser og lytte til Dr. Dre, for man gør præcis det samme som alle andre i alderen 10 til 35. Det er svært at se wiggerfaserne som noget revolutionerende, når al popmusik fra Elvis til Eminem bygger på hvide musikere, der pretenderer, at de er sorte, siger Fredrik Strage, samtidig med at han tilføjer, at myterne om "det sorte" fortsætter med at vokse. Der bliver flere og flere, der vælger at blive wiggers, fordi hiphopen har gjort den urbane livsstil mere tillukkende end nogensinde før.

Men mens hipsterne identificerede sig med de sorte, fordi de i kraft af deres marginalisering repræsenterede en anti-tese til konsumtions-samfundet, er hiphopen snarere en del af det. Vor økonomi bygger på, at vi ikke er tilfredse med, hvem vi er, hvad vi har, og hvordan vi ser ud. I stedet skal vi længes efter at blive en anden, en anden der er mere cool, mere smart og mere smuk, kort sagt mere sort, end hidtil. Det er i dette kredsløb, hiphopen og dens forskellige grupperinger af wiggers har en funktion som det kit, der er med til at holde det sammen, uanset om der er tale om postironiske wiggers eller andre former for wiggers som miniwiggers, naturlige wiggers, afrikanske wiggers, nazistiske wiggers og tidligere wiggers.

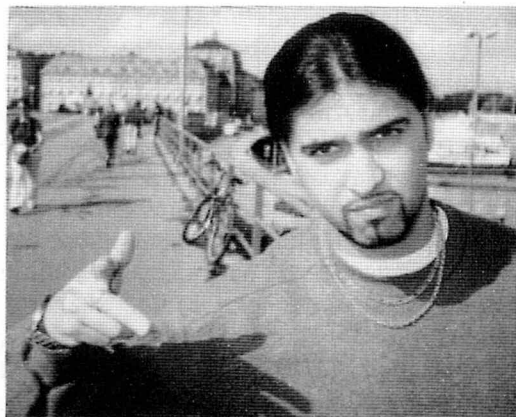
For dem, der ligesom jeg ikke kender disse betegnelser, skal blot oplyses, at de postironiske wiggers er dem, der først har haft et distanceret, ironisk forhold til fænomenet, men nu tager det så alvorligt, at de undrende må spørge sig selv, om det er, fordi de er sorte, at de er så eftertragtede af kvinderne, som de er; at miniwiggers lytter til 2Pac, sniffer lightergas, fordi de ikke har råd til øl og kan alle replikkerne fra *Menace II Society* udenad; at de naturlige wiggers er mere modne wiggers, som tager stærk afstand fra, at de vil være sorte, fordi de har levet så længe med kulturen, at de ikke længere betragter den som en subkultur, men som en naturlig livsstil, hvad der i praksis betyder, at de har adopteret en sort livsstil så godt, at de betragter den som naturlig; at afrikanske wiggers netop er ankommet fra Mogadishu eller Ougadougou, men hævder at de kommer fra Brooklyn; at de nazistiske wiggers foragter de sorte amerikanere, der forråder deres kultur ved at gøre hiphopen kommerciel og iøvrigt betragter sig selv som bedre sorte, fordi de har flere plader med *Common* end med *Puff Daddy* og at de tidligere wiggers er holdt op med at lytte til hiphop og i stedet går ind for *Cyndee Peters*.

Hvis De er forvirret, er det endnu en grund til at anbefale bogen, og når jeg har gjort så meget ud af dette kapitel i bogen, er det, fordi jeg selv har en rem af huden. Lige siden jeg i begyndelsen af 60erne dansede til James Brown i Århus uden at ane noget om hans betydning for borgerrettighedsbevægelsen i USA for senere at stå på Nikolaj Plads udenfor Vingården i København og se de første hipsters i Danmark i funktion for endnu senere at stifte

bekendtskab med den hjemlige punkbevægelse på samme tidspunkt som Michael Strunge skrev på *Nigger I & II*, førend jeg fulgte trop ved at skrive *Reinkarnationens Aske*, selv har en rem af huden, har jeg gjort mit bedste for at forstå den del af scenen. Men der er også tale om en bog, der kan bruges af de fraværende fædre, der undrer sig over, hvad deres teenagesønner beskæftiger sig med inde på værelserne og ude i byen, når de forklædt som sorte invaderer byens rum, og ligeledes er der tale om en bog, der også kan bruges af de unge, hvis de både vil forstå sig selv og det, der foregår på den anden side af Sundet. Om de forvirrede unge wiggers så er enig med Fredrik Strage, når han hævder, at de behøver myterne om de sorte for at kunne udleve deres behov, og at deres drømme af samme grund ikke længere handler om at ville være en anden, men om fortsatte racemodsætninger, er en anden sag, som de måske burde tænke lidt mere over, næste gang de køber en hiphopplade. *Mikrofonkåt* kan varmt anbefales.

Referencer:

- Ross, Andrew & Tricia Rose (Eds.). 1994. *Microphone Fiends: Youth Music and Youth Culture*. London. Routledge.
- Røgilds, Flemming. 1985. *Reinkarnationens Aske*. København. Borgens Forlag.
- Sernhede, Ove. 1996. *Ungdomskulturen och De Andra*. Stockholm. Daidalos.
- Strunge, Michael. 1982/83. *Nigger I/II*. København. Borgens Forlag.

SCRAPPY 6 VID SLUSSEN
23 MÅS 2000